

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 4 maja 2011 r.

**Pan
Kazimierz PUTYRA
Burmistrz
Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice**

LWR-4100-02-07/2011
P/10/007

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach, zwanego dalej „Ośrodkiem”, pod kątem powiązań z budżetem państwa w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli Ośrodka, podpisanym 4 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Wyniki badań dokumentacji dotyczącej 13 losowo wybranych dłużników alimentacyjnych², wskazują na nielegalność działań podejmowanych wobec nich przez Kierownika Ośrodka. Stwierdzono mianowicie, że nie dysponując stosownym upoważnieniem Burmistrza Jelcza-Laskowic, Kierownik Ośrodka podejmował wobec tych dłużników działania dotyczące m.in.: przekazywania komornikowi informacji zawartych w wywiadzie alimentacyjnym i oświadczeniu majątkowym, zobowiązywania dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo poszukujący pracy, informowania powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika, składania wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 Kodeksu karnego, występowania do starosty z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika. Stwierdzono też przypadek wydania przez Kierownika Ośrodka w imieniu

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Wybranych spośród 97 dłużników alimentacyjnych, zamieszkujących Gminę Jelcz-Laskowice.

organu właściwego dłużnika decyzji administracyjnej na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³, dotyczącej odmowy umorzenia należności dłużnikowi alimentacyjnemu.

Wskazane działania należy uznać za bezprawne, ponieważ zakres wydanego 4 sierpnia 2008 r. przez Burmistrza Jelcza-Laskowic upoważnienia, umożliwił występowanie Kierownikowi Ośrodka jedynie w roli organu właściwego wierzyciela. Zgodnie natomiast z art. 5, 6 i 31 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wyszczególnione powyżej działania mógł wykonywać wyłącznie organ właściwy dłużnika. Jako podstawę wydania upoważnienia wskazano art. 33 ust. 5 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴, a także art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zgodnie z którym organ właściwy wierzyciela może upoważnić m.in. kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji. W dacie wydania wskazanego upoważnienia, obowiązujący wówczas przepis art. 4 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, stanowił, że do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego są uprawnieni upoważnieni pracownicy organu właściwego dłużnika. Zaś ust. 4 tegoż artykułu określał, że organ właściwy dłużnika może wystąpić do kierownika ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji dotyczących dłużnika alimentacyjnego, jeżeli w posiadaniu kierownika ośrodka znajduje się rodzinny wywiad środowiskowy dłużnika, przeprowadzony na podstawie przepisów o pomocy społecznej, nie wcześniej niż trzy miesiące od dnia wystąpienia o udzielenie informacji. Pozostałe działania wobec dłużników alimentacyjnych, zastrzeżone dla organu właściwego dłużnika, obowiązany był wykonywać Burmistrz Jelcza-Laskowic. W tej sytuacji brak jest podstaw prawnych, aby uznać, że upoważnienie udzielone Kierownikowi Ośrodka 4 sierpnia 2008 r. obejmowało również prawo podejmowania działania w imieniu organu właściwego dłużnika, bowiem przepisy nie przewidywały wówczas takiej możliwości. Dopiero od 30 września 2008 r. wprowadzono, poprzez zmianę art. 4 ust. 3 ww. ustawy⁵, możliwość upoważnienia do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczenia majątkowego m.in. kierownika ośrodka pomocy społecznej, zaś w orzecznictwie⁶ przyjęto możliwość udzielania upoważnień do wykonywania również innych działań zastrzeżonych dla organu właściwego dłużnika. Należy ponadto pod-

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

⁵ Zmianę przepisów wprowadzono ustawą z 27 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Nr 134, poz. 850).

⁶ Wyrok z 3 marca 2009 r. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie (sygn. III SA/Lu 44/09, LEX nr 509060).

kreślić, iż ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wyraźnie rozdziela działania w charakterze organu właściwego dłużnika i organu właściwego wierzyciela, dając temu wyraz również poprzez odrębne przepisy (odpowiednio art. 8b oraz art. 12 ust. 2), umożliwiające odpowiednio organowi właściwemu dłużnika i organowi właściwemu wierzyciela przekazanie upoważnienia do działania w ich imieniu innym osobom.

Z przedstawionej wyżej sytuacji wynika, iż obecnie wyłącznie Pan Burmistrz jest władny realizować działania, których podjęcie – w obowiązującym stanie prawnym – przypisane zostało organowi właściwemu dłużnika.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o *zapewnienie legalnego podejmowania wobec dłużników alimentacyjnych działań zastrzeżonych dla organu właściwego dłużnika w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.